

Research article

Key success factors and organizational support affecting the star health promoting hospital of health personnel at sub-district health promoting hospitals in Udon Thani

Tananchanok Rattanasimakorn

phonngam sub-district
health promoting hospitals
khon kaen university

Prachak Bouphan

public health in public
health administration
graduate school khon kaen
university

Mukkarapan Jutarasaka

public health in public
health administration
graduate school Khon Kaen
university

Narupawan Prommawai

public health udon thani
rajabhat university

Abstract

This cross-sectional descriptive research aimed to study the key success factors and organizational support affecting the star health promoting hospital of health personnel at Sub-District Health Promoting Hospitals in Udon Thani province. The 166 samples were health personnel who were working at sub-district health promoting hospitals in Udon Thani province. Data were collected by the questionnaire and the in-depth interview guidelines. Data analysis was performed using descriptive and inferential statistics, including Pearson's product-moment correlation coefficient and multiple linear regression. The statistical significance level was determined at 0.05. The qualitative data were analyzed using content analysis. The results showed that the overall level of the key success factors, organizational support, and the operation of the star health promoting hospital of health personnel at sub-district health promoting hospitals in Udon Thani province were at high level ($\bar{x}=3.92, S.D. =0.44$), ($\bar{x}=3.82, S.D. =0.51$) and ($\bar{x}=3.89, S.D. =0.46$) respectively.

Corresponding author

Tananchanok Rattanasimakorn

E-mail :yaibumbim1981@gmail.com

Received date : 5 May 2022

Revised date : 6 November 2022

Accepted date : 13 December 2022

วารสารทันตภิบาล ปีที่ 33 ฉบับที่ 2 กรกฎาคม-ธันวาคม 2565

Five variables including two key success factors; the quality development of medical care and images health facilities and the relevant departments that having plans to support operations, and three variables of organizational support; man power, budget, and management affected and jointly predicted the operation of the star health promoting hospital of health personnel at sub-district health promoting hospitals in Udon Thani province accounted for 73.6 percent ($R^2 = 0.736$, $p\text{-value} < 0.001$).

Keywords: Key success factors; Organizational support; The Star Health Promoting Hospital

บทความวิจัย (Research article)

ปัจจัยแห่งความสำเร็จและการสนับสนุนจากองค์การที่มีผลต่อการดำเนินงาน
โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลติดตามของเจ้าหน้าที่สาธารณสุข
ในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดอุดรธานี

ณัฐชนก รัตนสิมากร

นักศึกษา หลักสูตรสาธารณสุขศา
สตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการ
บริหารสาธารณสุข
คณะสาธารณสุขศาสตร์
มหาวิทยาลัยขอนแก่น

ประจักษ์ บัวผัน

รองศาสตราจารย์ สาขาวิชาการ
บริหารสาธารณสุข การส่งเสริม
สุขภาพ โภชนาการ
คณะสาธารณสุขศาสตร์
มหาวิทยาลัยขอนแก่น

มกราพันธ์ จูฑะรสก

อาจารย์ประจำสาขาวิชาการ
บริหารสาธารณสุข การส่งเสริม
สุขภาพ โภชนาการ
คณะสาธารณสุขศาสตร์
มหาวิทยาลัยขอนแก่น

นฤพรรัตน์ พรหมมาวัย

อาจารย์ประจำสาขาวิทยาศาสตร์
สุขภาพ คณะวิทยาศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาระบบ
ภาคตัดขวาง มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยแห่งความสำเร็จและ
การสนับสนุนจากองค์การที่มีผลต่อการดำเนินงานโรงพยาบาล
ส่งเสริมสุขภาพตำบลติดตามของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขใน
โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดอุดรธานี กลุ่มตัวอย่าง
คือ เจ้าหน้าที่สาธารณสุขที่ปฏิบัติงานในโรงพยาบาลส่งเสริม
สุขภาพตำบล จังหวัดอุดรธานี จำนวน 166 คน สุ่มตัวอย่างโดย
ใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ เก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม
และการสัมภาษณ์เชิงลึก การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณโดยใช้
สถิติเชิงพรรณนาและสถิติเชิงอนุมาน ได้แก่ สถิติสัมประสิทธิ์
สหสัมพันธ์ของ เพียร์สันและสถิติการถดถอยพหุเชิงเส้นแบบ
ขั้นตอนโดยกำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ข้อมูลเชิง
คุณภาพใช้การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า ภาพรวม
ปัจจัยแห่งความสำเร็จ การสนับสนุนจากองค์การและการ
ดำเนินงานโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลติดตาม อยู่ในระดับ
มาก ($\bar{X}=3.92$, S.D.=0.44), ($\bar{X}=3.82$, S.D.=0.51)
และ ($\bar{X}=3.89$, S.D. =0.46) ตามลำดับ

ผู้รับผิดชอบบทความ

ณัฐชนก รัตนสิมากร

อีเมลล์ : yaibumbim1981@gmail.com

วันที่ได้รับต้นฉบับ : 5 พฤษภาคม 2565

วันที่แก้ไขบทความ : 6 พฤศจิกายน 2565

วันตอบรับบทความ : 13 ธันวาคม 2565

วารสารทันตภิบาล ปีที่ 33 ฉบับที่ 2 กรกฎาคม-ธันวาคม 2565

ปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงานโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลติดดาว ประกอบด้วยปัจจัยแห่งความสำเร็จด้านการพัฒนาคุณภาพการรักษาพยาบาลและภาพลักษณ์ของสถานบริการ ด้านหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีแผนสนับสนุนการดำเนินงาน และตัวแปรการสนับสนุนจากองค์การด้านบุคลากร ด้านงบประมาณ และด้านการบริหารจัดการ สามารถร่วมกันในการพยากรณ์และมีผลต่อการดำเนินงานโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลติดดาวของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขตำบล จังหวัดอุดรธานี ได้ร้อยละ 73.6 ($R^2 = 0.736$, $p\text{-value} < 0.001$)

คำสำคัญ: ปัจจัยแห่งความสำเร็จ; การสนับสนุนจากองค์การ; โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลติดดาว

วารสารทันตภิบาล ปีที่ 33 ฉบับที่ 2 กรกฎาคม-ธันวาคม 2565

บทนำ

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ.2560-2564) ได้กำหนดเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals : SDGs) รวมทั้งการปรับโครงสร้างประเทศไทยสู่ประเทศไทย 4.0 และแผนยุทธศาสตร์ชาติด้านสาธารณสุขระยะ 20 ปี มุ่งการนำประเทศไทยก้าวสู่ Thailand 4.0 ในปี 2573 เน้นนโยบายการพัฒนาคุณภาพให้ครอบคลุมทุกระดับ¹ โดยเฉพาะอย่างยิ่งโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลมีการกำหนดเป้าหมาย“เพื่อประชาชนสุขภาพดี เจ้าหน้าที่มีความสุขและระบบสุขภาพยั่งยืน”ความเป็นเลิศด้านระบบบริการ (Service excellence) การพัฒนาระบบบริการปฐมภูมิเพื่อเพิ่มการเข้าถึงบริการ ลดความเหลื่อมล้ำ โดยยกระดับมาตรฐานสถานอนามัยซึ่งเป็นหน่วยบริการปฐมภูมิที่อยู่ใกล้ชิดประชาชนมากที่สุดเป็นโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล(รพ.สต.)และพัฒนาสู่การเป็นโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพดีติดดาว

มาตรฐานโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลติดดาว (รพ.สต.ติดดาว) เป็นการพัฒนาโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพให้เกิดคุณภาพ เพื่อให้ประชาชนในพื้นที่มีสุขภาพดี ซึ่งมีเกณฑ์มาตรฐานประกอบด้วย 5 หมวด ได้แก่ หมวด 1 การบริหารดี (การนำองค์กรและการจัดการดี) หมวด 2 ประสานงานดี ภาครัฐมีส่วนร่วม (การให้ความสำคัญกับประชากรเป้าหมาย ชุมชน และผู้มีส่วนได้เสีย) หมวด 3 บุคลากรดี (การมุ่งเน้นทรัพยากรบุคคล) หมวด 4 บริการดี (การบริการครอบคลุมทุกประเทศ ทุกกลุ่มวัย) และ หมวด 5 ประชาชนมีสุขภาพดี (ผลลัพธ์)²

ในการดำเนินงานพัฒนาคุณภาพโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลตามเกณฑ์มาตรฐานโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลติดดาวนั้น จำเป็นต้องอาศัยปัจจัยแห่งความสำเร็จ ประกอบด้วย 6 ด้าน ได้แก่ 1) ผู้บริหารทุกระดับให้การสนับสนุนและติดตามการพัฒนานโยบายและแผนปฏิบัติการที่กำหนด 2) หน่วยงานสนับสนุนทุกระดับมีการจัดทำแผนเพื่อการพัฒนาโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลทั้งระยะสั้น ระยะปานกลางและระยะยาว 3) การเริ่มต้นดำเนินการในพื้นที่ที่มีความพร้อมและมีความสมัครใจ เป็นชุมชนที่มีความกระตือรือร้นในการมีส่วนร่วม 4) การใช้กระบวนการประชาคมเพื่อแลกเปลี่ยนแนวคิดของประชาชนในชุมชน ตลอดจนสร้างความเข้าใจและกระตุ้นให้เกิดความร่วมมือของกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในชุมชน 5)การพัฒนาคุณภาพการรักษาพยาบาลและภาพลักษณ์ของสถานบริการในพื้นที่ร่วมกับการทำงานเชิงรุกในชุมชน และ 6) การเชื่อมโยงระหว่างโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพกับโรงพยาบาลแม่ข่าย ซึ่งปัจจัยแห่งความสำเร็จมีความสำคัญต่อการดำเนินงานพัฒนาโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลติดดาวประสบผลสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนดไว้³ นอกจากปัจจัยแห่งความสำเร็จแล้ว ยังพบว่าการสนับสนุนจากองค์กรมีความสำคัญในการการดำเนินงานโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลติดดาวของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล เพราะการสนับสนุนจากองค์กรเป็นการบริหารจัดการด้านทรัพยากรทางการบริหารที่ประกอบด้วยองค์ประกอบสำคัญ 4 ด้านคือ 1) ด้านบุคลากร 2) ด้านงบประมาณ 3) ด้านวัสดุอุปกรณ์ และ 4)ด้านการบริหารจัดการ⁴

ในช่วงปี พ.ศ. 2563 สถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด - 19) มีแนวโน้มการแพร่ระบาดเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วและขยายพื้นที่ในวงกว้างมากขึ้น สำนักปลัดกระทรวงสาธารณสุขจึงได้พิจารณาเห็นว่าการดำเนินการพัฒนาคุณภาพโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลติดดาวในพื้นที่ทุกระดับควร

วารสารทันตภิบาล ปีที่ 33 ฉบับที่ 2 กรกฎาคม-ธันวาคม 2565

ให้ความสำคัญเป็นอันดับแรกกับการเฝ้าระวัง ป้องกันโรคและลดความเสี่ยงการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด - 19) โดยการให้ความร่วมมือในการจัดทำแผนปฏิบัติการ การค้นหา เฝ้าระวัง และป้องกันโรค ระดับอำเภอและหมู่บ้านและให้เลื่อนการประเมินโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลติดดาวไปก่อนจนกว่าสถานการณ์จะเข้าสู่ภาวะปกติ จังหวัดอุดรธานีซึ่งประกอบด้วยโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จำนวน 211 แห่งและมีเจ้าหน้าที่สาธารณสุขที่ปฏิบัติงานในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลทั้งสิ้น 1,034 คน เพื่อเป็นการตอบสนองนโยบายซึ่งเน้นการปฏิบัติงานเชิงรุกมากกว่าการรอรับประเมินโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลเพื่อการรับรองคุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐานโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลติดดาว จึงทำให้หน่วยงานบางแห่งขาดความต่อเนื่องในการพัฒนาจากการประเมินของคณะกรรมการระดับจังหวัด⁵ ส่งผลให้การขับเคลื่อนสู่การพัฒนากระบวนการคุณภาพมาตรฐานของหน่วยบริการปฐมภูมิไม่ต่อเนื่องและไม่เป็นไปตามคุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนด จากข้อมูลที่กำลังมาข้างหน้า ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาปัจจัยแห่งความสำเร็จและการสนับสนุนจากองค์กรที่มีผลต่อการดำเนินงานโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลติดดาวของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดอุดรธานี เพื่อเป็นแนวทางและทราบถึงสถานการณ์ปัจจุบันและการสะท้อนปัญหา อุปสรรค ข้อเสนอแนะที่จะนำไปต่อยอดและแก้ไขปรับปรุงเพื่อพัฒนาคุณภาพของหน่วยบริการปฐมภูมิ ในรูปแบบของเครือข่ายบริการ เพื่อให้ประชาชนมีสุขภาพดี และมีคุณภาพชีวิตที่ดี เกิดสังคมสุขภาพดีอย่างยั่งยืน

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัจจัยแห่งความสำเร็จและการสนับสนุนจากองค์กรที่มีผลต่อการดำเนินงานโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลติดดาวของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดอุดรธานี
2. เพื่อศึกษาระดับปัจจัยแห่งความสำเร็จ ระดับการสนับสนุนจากองค์กรและระดับการดำเนินงานโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลติดดาวของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดอุดรธานี
3. เพื่อศึกษาปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะการดำเนินงานโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลติดดาวของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดอุดรธานี

วัสดุและวิธีการ

การศึกษานี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนาแบบภาคตัดขวาง (Cross-Sectional Descriptive Research)

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ศึกษา คือ เจ้าหน้าที่สาธารณสุขที่ปฏิบัติงานในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดอุดรธานี จำนวน 1,034 คน⁵ โดยใช้สูตรสำหรับการวิเคราะห์ถดถอยพหุเชิงเส้น (Multiple Linear Regression Analysis)⁶ คำนวณได้จากสูตรดังนี้

$$\text{สูตร } N = \frac{\lambda(1-R^2_{Y.A,B})}{R^2_{Y.A,B}-R^2_{Y.A}} + w \quad \dots\dots\dots(A)$$

$$\text{เมื่อ } \lambda = \lambda_L - \frac{1/v_L - 1/v}{1/v_L - 1/v_u} (\lambda_L - \lambda_u) \quad \dots\dots\dots(B)$$

วารสารทันตภิบาล ปีที่ 33 ฉบับที่ 2 กรกฎาคม-ธันวาคม 2565

เมื่อกำหนดให้

$R^2_{Y,A,B}$ คือ ค่าสัมประสิทธิ์การตัดสินใจเชิงพหุสำหรับ Full Model ซึ่งในการ วิจัยในครั้งนี้ได้นำค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยของตัวแปรจากการศึกษาปัจจัยแห่งความสำเร็จและการสนับสนุนจากองค์การที่มีผลต่อการปฏิบัติงานตามมาตรฐานโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพติดดาวของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดบุรีรัมย์⁷ ซึ่งเป็นลักษณะงานที่คล้ายคลึงกันกับการวิจัยครั้งนี้ ซึ่งได้ค่า $R^2_{Y,A,B} = 0.617$

$R^2_{Y,A}$ คือ ค่าสัมประสิทธิ์การตัดสินใจเชิงพหุสำหรับ Reduce model ($R^2_{Y,A,B} - R^2_{Y,B}$)

ซึ่งได้ค่า $R^2_{Y,A} = 0.599$

$R^2_{Y,B}$ คือ ค่าสัมประสิทธิ์การตัดสินใจเชิงพหุที่เปลี่ยนแปลง (R^2 Change) เมื่อไม่มีตัวแปรที่ต้องการทดสอบ $R^2_{Y,B} = 0.018$

λ คือ ค่าความสัมพันธ์ระหว่างจำนวนตัวแปรอิสระและอำนาจการทดสอบ

w คือ จำนวนตัวแปรอิสระนอกเหนือจากตัวแปรที่ต้องการทดสอบ

(เขต A) = 0

u คือ จำนวนตัวแปรอิสระที่ต้องการทดสอบ (เขต B) เท่ากับ 1 ตัวแปร

v คือ ค่าที่ได้จาก $v = N - u - w - 1$

จากการใช้สูตรในการคำนวณหาขนาดตัวอย่างได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง 166 ตัวอย่าง

วิธีการสุ่มตัวอย่าง

ในการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยได้ทำการสุ่มตัวอย่างโดยใช้การสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) เป็นการสุ่มตัวอย่างโดยแบ่งประชากรออกเป็นกลุ่มตามตำแหน่ง แล้วจึงทำการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ในแต่ละกลุ่มวิชาชีพ จนได้ขนาดตัวอย่าง จำนวน 166 คน และทำการสัมภาษณ์แบบเชิงลึก โดยเลือกบุคคลที่สามารถให้ข้อมูลได้ดีที่สุด (Key Informant) จำนวน 12 คน โดยการพิจารณาคัดเลือกเจ้าหน้าที่สาธารณสุขที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานหรือเป็นผู้รับผิดชอบงานมาตรฐานโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลติดดาว ประกอบด้วย ผู้รับผิดชอบงานโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลติดดาวระดับจังหวัด จำนวน 1 คน ผู้รับผิดชอบงานโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ติดดาวระดับอำเภอ จำนวน 2 คน ผู้รับผิดชอบงานโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลติดดาวระดับตำบล จำนวน 9 คน รวมทั้งสิ้น 12 คน ซึ่งเป็นผู้ที่ยินดีและให้ความร่วมมือในการดำเนินการวิจัยเป็นอย่างดี

เครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย

เครื่องมือที่ใช้มีทั้งหมด 2 ชุด ดังนี้

ชุดที่ 1 แบบสอบถาม (Questionnaire) จำนวน 86 ข้อ ประกอบด้วย 5 ส่วน ดังนี้

วารสารทันตภิบาล ปีที่ 33 ฉบับที่ 2 กรกฎาคม-ธันวาคม 2565

ส่วนที่ 1 คุณลักษณะส่วนบุคคลประกอบด้วย เพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา ตำแหน่ง รายได้ ระยะเวลาการปฏิบัติงานในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล และการได้รับการอบรมเรื่องการดำเนินงานโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลติดดาว รวม 8 ข้อ

ส่วนที่ 2 ปัจจัยแห่งความสำเร็จในการดำเนินงานโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลติดดาว ประกอบด้วย ผู้บริหารทุกระดับให้การสนับสนุน หน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีแผนสนับสนุนการดำเนินงานการลงมือปฏิบัติในพื้นที่ที่มีความพร้อมและสมัครใจในการมีส่วนร่วม การสร้างความเข้าใจและกระตุ้นให้เกิดความร่วมมือ การพัฒนาคุณภาพการรักษายาบาลและภาพลักษณ์ของสถานบริการ และการเชื่อมโยงระหว่างโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลและโรงพยาบาลแม่ข่าย รวม 30 ข้อ

ส่วนที่ 3 การสนับสนุนจากองค์การในการดำเนินงานโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลติดดาว ประกอบด้วย ด้านบุคลากร ด้านงบประมาณ ด้านวัสดุอุปกรณ์ และด้านการบริหารจัดการ รวม 20 ข้อ

ส่วนที่ 4 การดำเนินงานโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลติดดาวประกอบด้วย การนำองค์กรและการจัดการที่ดี การให้ความสำคัญกับประชากรเป้าหมายและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย การมุ่งเน้นทรัพยากรบุคคล การจัดระบบบริการครอบคลุมประเภทและประชากรทุกกลุ่มวัย และผลลัพธ์ รวม 25 ข้อ

โดยส่วนที่ 2 ถึง ส่วนที่ 4 ใช้มาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มีคำตอบให้เลือก 5 ระดับ โดยมีการแบ่งเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้ ตอบระดับมากที่สุด 5 คะแนน ตอบระดับมาก 4 คะแนน ตอบระดับปานกลาง 3 คะแนน ตอบระดับน้อย 2 คะแนน และตอบระดับน้อยที่สุด 1 คะแนน

ส่วนที่ 5 ปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการดำเนินงานโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลติดดาว คำถามเป็นแบบปลายเปิดให้ผู้ตอบสามารถแสดงความคิดเห็นได้โดยอิสระ

ชุดที่ 2 แนวทางการสัมภาษณ์แบบเชิงลึก กำหนดประเด็นไว้ 4 ส่วน ด้วยกัน ได้แก่

ส่วนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับปัจจัยแห่งความสำเร็จในการดำเนินงานโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลติดดาว

ส่วนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับการสนับสนุนจากองค์การในการดำเนินงานโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลติดดาว

ส่วนที่ 3 เป็นคำถามเกี่ยวกับการดำเนินงานโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลติดดาว

ส่วนที่ 4 ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการดำเนินงาน โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลติดดาวของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขที่ปฏิบัติงานในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดอุดรธานี

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

เครื่องมือทั้ง 2 ชุด ผ่านการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือด้านความตรงเชิงเนื้อหา(Content validity)จากผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน พบว่าทุกข้อมีค่าดัชนีความสอดคล้องมากกว่า 0.5 จากนั้นนำ

วารสารทันตภิบาล ปีที่ 33 ฉบับที่ 2 กรกฎาคม-ธันวาคม 2565

แบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบ แก่ไข และปรับปรุงโดย ผู้เชี่ยวชาญและอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ จากนั้น นำเครื่องมือไปทดลองใช้กับเจ้าหน้าที่สาธารณสุขที่ปฏิบัติงาน ในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดขอนแก่น จำนวน 30 คน ได้ค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาของ ครอนบาช (Cronbach's Alpha Coefficient) ทั้งนี้พบว่า ค่าความเที่ยงของแบบสอบถามด้านปัจจัยแห่งความสำเร็จ เท่ากับ 0.82 ด้านการสนับสนุนจากองค์กร เท่ากับ 0.98 ด้านการดำเนินงานโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลติดดาวของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขที่ปฏิบัติงานในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล เท่ากับ 0.77 โดยส่วนรวมของแบบสอบถามทั้งหมด มีค่าเท่ากับ 0.92

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ด้วยสถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่ามัธยฐาน ค่าต่ำสุด และค่าสูงสุด และสถิติอนุมาน ได้แก่ การหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน และการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ ทำการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา(Content analysis)

การแปลผล

การแปลผลคะแนนระดับปัจจัยแห่งความสำเร็จ ระดับการสนับสนุนจากองค์กร และระดับการดำเนินงานโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลติดดาว โดยนำมาจัดระดับ 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด ซึ่งได้จากการแบ่งช่วงคะแนนเฉลี่ย ดังนี้ ระดับมากที่สุด (4.50 - 5.00 คะแนน) ระดับมาก (3.50 - 4.49 คะแนน) ระดับปานกลาง (2.50 - 3.49 คะแนน) ระดับน้อย (1.50 - 2.49 คะแนน) และระดับน้อยที่สุด (1.00 - 1.49 คะแนน)

การแปลผลระดับความสัมพันธ์จากค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) มีค่าตั้งแต่ 1 ถึง +1 แบ่งระดับดังนี้ $r = 0$ หมายถึง ไม่มีความสัมพันธ์ (No Relationship) $r = \pm 0.01$ ถึง ± 0.30 หมายถึง มีความสัมพันธ์ต่ำ (Weak Relationship) $r = \pm 0.31$ ถึง ± 0.70 หมายถึง มีความสัมพันธ์ปานกลาง (Moderate Relationship) $r = \pm 0.71$ ถึง ± 0.99 หมายถึง มีความสัมพันธ์สูง (Strong Relationship) $r = \pm 1$ หมายถึงมีความสัมพันธ์โดยสมบูรณ์ (Perfect Relationship)

การเก็บรวบรวมข้อมูล

เก็บข้อมูลเชิงปริมาณ โดยใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) เก็บข้อมูลเชิงคุณภาพโดยใช้แนวทางการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview Guidelines) จริยธรรมการวิจัย การวิจัยในครั้งนี้หลังจากได้รับการรับรองจริยธรรม จากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ของมหาวิทยาลัยขอนแก่น เมื่อวันที่ 27 ธันวาคม 2564 ลำดับที่ 4.3.02:43/2564 เลขที่โครงการ HE642275 โดยดำเนินการเก็บข้อมูลระหว่างวันที่ 27 มกราคม -10 กุมภาพันธ์ 2565

วารสารทันตภิบาล ปีที่ 33 ฉบับที่ 2 กรกฎาคม-ธันวาคม 2565

ผลการศึกษา

1. คุณลักษณะส่วนบุคคลของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดอุดรธานี

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 72.9 ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 31-40 ปี ร้อยละ 34.34 โดยเฉลี่ยอายุ 40.88 ปี (S.D. =9.74 ปี) อายุต่ำสุด 22 ปี อายุสูงสุด 60 ปี สถานภาพสมรสคู่ร้อยละ 63.9 สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่า ร้อยละ 71.1 ตำแหน่งพยาบาลวิชาชีพร้อยละ 30.1 รายได้ต่อเดือนเฉลี่ย 36,392.38 บาท (S.D. = 14,924.85 บาท) รายได้ต่ำสุด 7,400 บาท รายได้สูงสุด 68,000 บาท ส่วนใหญ่มีระยะเวลาที่ปฏิบัติงานในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล 1-10 ปี ร้อยละ 39.8 มีค่ามัธยฐาน 14 ปี ค่าต่ำสุด 1 ปี ค่าสูงสุด 40 ปี และเคยได้รับการฝึกอบรมเกี่ยวกับการดำเนินงานโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลติดดาว 1-2 ครั้ง ร้อยละ 77.3 มีค่ามัธยฐาน 2 ครั้ง จำนวนครั้งน้อยที่สุด 1 ครั้ง จำนวนครั้งมากที่สุด 10 ครั้ง

2. ระดับปัจจัยแห่งความสำเร็จกับการดำเนินงานโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลติดดาวของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดอุดรธานี

ในภาพรวมระดับปัจจัยแห่งความสำเร็จอยู่ระดับมาก ($\bar{X}=3.92, S.D.=0.44$) ซึ่งเมื่อพิจารณารายด้าน ปัจจัยแห่งความสำเร็จ พบว่า การพัฒนาคุณภาพการรักษาพยาบาลและภาพลักษณ์ของสถานบริการ มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดในระดับมาก ($\bar{X}=4.10, S.D.=0.43$) รองลงมา คือ การเชื่อมโยงระหว่างโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลและโรงพยาบาลแม่ข่ายอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.10, S.D.=0.50$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ การลงมือปฏิบัติในพื้นที่ที่มีความพร้อมและสมัครใจในการมีส่วนร่วม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.72, S.D.=0.63$) รองลงมา คือ การสร้างความเข้าใจและกระตุ้นให้เกิดความร่วมมือ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.77, S.D.=0.61$)

3. ระดับการสนับสนุนจากองค์การกับการดำเนินงานโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลติดดาวของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดอุดรธานี

ในภาพรวมระดับการสนับสนุนจากองค์การอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.82, S.D.=0.51$) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า การสนับสนุนจากองค์การด้านการบริหารจัดการ มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดในระดับมาก ($\bar{X}=3.95, S.D.=0.48$) รองลงมา คือ ด้านบุคลากร มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.87, S.D.=0.58$) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านวัสดุอุปกรณ์ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.73, S.D.=0.61$) รองลงมาคือ ด้านงบประมาณ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.73, S.D.=0.62$) ตามลำดับ

4. ระดับการดำเนินงานโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลติดดาวของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดอุดรธานี

ในภาพรวมกลุ่มตัวอย่าง อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.89, S.D.=0.46$) ซึ่งเมื่อพิจารณารายด้านพบว่า การนำองค์กรและการจัดการดี มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดในระดับมาก ($\bar{X}=3.97, S.D.=0.47$) รองลงมาคือ การจัดระบบบริการครอบคลุมประเภทและประชากรทุกกลุ่มวัยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.96, S.D.=0.49$)

วารสารทันตภิบาล ปีที่ 33 ฉบับที่ 2 กรกฎาคม-ธันวาคม 2565

ส่วนด้านที่มีค่าน้อยที่สุดคือ ผลลัพธ์ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.83$, S.D.=0.55) รองลงมาคือ การมุ่งเน้นทรัพยากรบุคคล อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.85$, S.D.=0.57) ตามลำดับ

5. ปัจจัยแห่งความสำเร็จและการสนับสนุนจากองค์การที่มีความสัมพันธ์กับการดำเนินงานโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลติดดาวของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลจังหวัดอุดรธานี

ปัจจัยแห่งความสำเร็จ พบว่า ภาพรวมปัจจัยแห่งความสำเร็จมีความสัมพันธ์ระดับสูงกับการดำเนินงานโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลติดดาว อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r=0.776$, $p\text{-value}<0.001$) ส่วนการสนับสนุนจากองค์การ พบว่า ภาพรวมการสนับสนุนจากองค์การมีความสัมพันธ์ระดับสูงกับการดำเนินงานโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลติดดาว อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r=0.800$, $p\text{-value}<0.001$) ดังตารางที่ 1-2

6. ปัจจัยแห่งความสำเร็จและการสนับสนุนจากองค์การที่มีผลต่อการดำเนินงานโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลติดดาวของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดอุดรธานี

ผลการวิเคราะห์ พบว่า ตัวแปรอิสระที่มีผลต่อการดำเนินงานโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลติดดาวของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดอุดรธานี ที่ถูกเลือกเข้า สมการคือ ตัวแปรที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และตัวแปรอิสระที่ไม่ได้ถูกเลือกเข้าสมการคือ ตัวแปรที่มีค่านัยสำคัญทางสถิติมากกว่า 0.05 โดยตัวแปรที่ถูกเลือกเข้าในสมการเรียงลำดับ ดังนี้ การสนับสนุนจากองค์การด้านบุคลากร ($p\text{-value}=0.005$) ปัจจัยแห่งความสำเร็จด้านการพัฒนาคุณภาพการรักษาพยาบาลและภาพลักษณ์ของสถานบริการ ($p\text{-value}<0.001$) ปัจจัยแห่งความสำเร็จด้านหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีแผนสนับสนุนการดำเนินงาน ($p\text{-value}=0.014$) การสนับสนุนจากองค์การด้านการบริหารจัดการ ($p\text{-value}=0.006$) และการสนับสนุนจากองค์การด้านงบประมาณ ($p\text{-value}=0.009$) รายละเอียดดังตารางที่ 1

วารสารทันตภิบาล ปีที่ 33 ฉบับที่ 2 กรกฎาคม-ธันวาคม 2565

ตารางที่ 1 สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สันระหว่างปัจจัยแห่งความสำเร็จกับการดำเนินงานของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลติดตามของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดอุดรธานี

ปัจจัยแห่งความสำเร็จ	การดำเนินงานของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ติดตาม จังหวัดอุดรธานี		
	สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (r)	P - value	ระดับความสัมพันธ์
ปัจจัยแห่งความสำเร็จ	0.776***	< 0.001	สูง
1. ผู้บริหารทุกระดับให้การสนับสนุน	0.527***	< 0.001	ปานกลาง
2. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีแผนสนับสนุนการดำเนินงาน	0.657***	< 0.001	ปานกลาง
3. การลงมือปฏิบัติในพื้นที่ที่มีความพร้อมและสมัครใจในการมีส่วนร่วม	0.684***	< 0.001	ปานกลาง
4. การสร้างความเข้าใจและกระตุ้นให้เกิดความร่วมมือ	0.596***	< 0.001	ปานกลาง
5. การพัฒนาคุณภาพการรักษายาบาลและภาพลักษณ์ของสถานบริการ	0.713***	< 0.001	สูง
6. การเชื่อมโยงระหว่างโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลและโรงพยาบาล	0.547***	< 0.001	ปานกลาง

*** Correlation is significant at the < 0.001 level (2-tailed)

ตารางที่ 2 สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สันระหว่างการสนับสนุนจากองค์กรกับการดำเนินงานของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลติดตามของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดอุดรธานี

การสนับสนุนจากองค์กร	การดำเนินงานของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ติดตาม จังหวัดอุดรธานี		
	สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (r)	P - value	ระดับความสัมพันธ์
การสนับสนุนจากองค์กร	0.800***	< 0.001	สูง
1. ด้านบุคลากร	0.749***	< 0.001	สูง
2. ด้านงบประมาณ	0.716***	< 0.001	สูง
3. ด้านวัสดุอุปกรณ์	0.653***	< 0.001	ปานกลาง
4. ด้านการบริหารจัดการ	0.731***	< 0.001	สูง

*** Correlation is significant at the < 0.001 level (2-tailed)

วารสารทันตภิบาล ปีที่ 33 ฉบับที่ 2 กรกฎาคม-ธันวาคม 2565

โดยสามารถกำหนดเป็นสมการถดถอยพหุคูณเชิงเส้นตรง ซึ่งเป็นสมการทำนายในรูปคะแนนดิบ แทนค่าสมการได้ดังนี้ $Y = 0.253 + (0.173) (\text{การสนับสนุนจากองค์การด้านบุคลากร}) + (0.313) (\text{ปัจจัยแห่งความสำเร็จด้านการพัฒนาคุณภาพการรักษาพยาบาลและภาพลักษณ์ของสถานบริการ}) + (0.123) (\text{ปัจจัยแห่งความสำเร็จด้านหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีแผนสนับสนุนการดำเนินงาน}) + (0.178) (\text{การสนับสนุนจากองค์การด้านการบริหารจัดการ}) + (0.138) (\text{การสนับสนุนจากองค์การด้านงบประมาณ})$ ตัวแปรอิสระทั้ง 5 ตัวแปร สามารถร่วมกันในการพยากรณ์และมีผลต่อการดำเนินงานโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลติดดาว จังหวัดอุดรธานี ได้ร้อยละ 73.6 ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอนของการดำเนินงานโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลติดดาวของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดอุดรธานี

ตัวแปร	B	Beta	T	P -value	R	R ²	R ² adj	R ² change
1.ด้านบุคลากร	0.173	0.217	2.840	0.005	0.74	0.561	0.558	-
					9			
	0.313	0.296	5.331	<0.001	0.82	0.686	0.682	0.125
					8			
2.ด้านการพัฒนาคุณภาพการรักษาพยาบาลและภาพลักษณ์ของสถานบริการ	0.123	0.142	2.483	0.014		0.731	0.708	0.027
					0.84			
3.ด้านหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีแผนสนับสนุนการดำเนินงาน	0.178	0.187	2.805	0.006	5	0.724	0.718	0.011
	0.138	0.186	2.663	0.009		0.736	0.728	0.012
4.ด้านการบริหารจัดการ					0.85			
5.ด้านงบประมาณ					1			
					0.85			
					8			

ค่าคงที่ 0.253, F = 89.259, p - value < 0.001, R = 0.858, R² = 0.736, R²adj = 0.728

7. ปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับการดำเนินงานโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลติดดาวของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดอุดรธานี

ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการดำเนินงานโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลติดดาวของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดอุดรธานี โดยภาพรวมข้อมูลแบบสอบถามปลายเปิดจากแบบสอบถามทั้งหมด 166 ฉบับ พบว่ากลุ่มตัวอย่างได้เสนอ ปัญหาอุปสรรค และข้อเสนอแนะทั้งหมด 37 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 22.3 โดยปัญหาอุปสรรคส่วนใหญ่ คือ การสนับสนุนจากองค์การด้านงบประมาณ คิดเป็นร้อยละ 14.6 รองลงมาคือ การสนับสนุนจากองค์การด้านวัสดุอุปกรณ์ ร้อยละ 13.1

วารสารทันตภิบาล ปีที่ 33 ฉบับที่ 2 กรกฎาคม-ธันวาคม 2565

ส่วนปัญหาอุปสรรคน้อยที่สุด ได้แก่ การดำเนินงานโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลติดดาวด้านการจัดระบบบริการครอบคลุมประเภทและประชากรทุกกลุ่มวัย ร้อยละ 3.5

จากการสัมภาษณ์เชิงลึก พบประเด็นที่สำคัญดังนี้

1. ผู้บริหารทุกระดับให้การสนับสนุน พบว่าการสนับสนุนความพร้อมในการพัฒนาระบบบริการยังไม่เพียงพอ การควบคุมกำกับติดตามบางแห่งยังไม่ต่อเนื่องและผู้บริหารบางหน่วยงานมุ่งเน้นและให้ความสำคัญกับผลลัพธ์ของการดำเนินงานตามนโยบายมากกว่าความสอดคล้องกับสภาพปัญหาพื้นที่

2. หน่วยบริการปฐมภูมิมีจำนวนบุคลากรที่ไม่เพียงพอกับขนาดพื้นที่ความรับผิดชอบของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลและผู้รับผิดชอบงานบางแห่งขาดความรู้ ความเข้าใจในเรื่องมาตรฐานโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลติดดาวเนื่องจากไม่เคยผ่านการอบรม

3. การจัดสรรงบประมาณในแต่ละปีงบประมาณไม่เพียงพอในการดำเนินงานของการดำเนินงานโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลติดดาว และบางครั้งได้รับการจัดสรรล่าช้าไม่ทันต่อการดำเนินงานในช่วงของปีงบประมาณและการประเมินมาตรฐานการดำเนินงาน

บทวิจารณ์

การพัฒนาและเพิ่มศักยภาพมนุษย์ให้มีคุณค่าต่อการบริหารองค์การอย่างต่อเนื่อง ซึ่งกระบวนการเพิ่มศักยภาพ ทรัพยากรมนุษย์หรือในปัจจุบันเรียกว่า การบริหารทรัพยากรมนุษย์ (Human Resource Management: HRM) เป็นกระบวนการที่ผู้บริหารหรือผู้ที่เกี่ยวข้องในองค์การร่วมกันใช้ความรู้ ทักษะ และประสบการณ์ในการสรรหา คัดเลือก และบรรจุแต่งตั้งให้เข้าปฏิบัติงานพร้อมทั้งมีการ พัฒนาและบำรุงรักษา⁸ สอดคล้องกับการวิจัยที่มีผู้ศึกษาไว้แล้ว พบว่า การสนับสนุนจากองค์การด้านบุคลากรที่มีผลต่อการดำเนินงานโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลติดดาวของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดอุดรธานี^{9,10,11} และผลการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ไม่สอดคล้องกับงานวิจัยที่มีผู้ศึกษาไว้แล้ว พบว่าการสนับสนุนจากองค์การด้านบุคลากรไม่มีผลต่อการดำเนินงานโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลติดดาวของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดอุดรธานี^{12,7,13}

การบริการรักษาพยาบาลที่มีคุณภาพตามมาตรฐานสื่อสารสร้างความเข้าใจกับประชาชนเกิดความเชื่อมั่นไว้วางใจมีความพึงพอใจยอมรับเชื่อมั่นในระบบการบริการ ซึ่งผลการวิจัยในครั้งนี้นี้สอดคล้องกับการวิจัยที่มีผู้ศึกษาไว้แล้ว พบว่า ปัจจัยแห่งความสำเร็จด้านการพัฒนาคุณภาพการรักษาพยาบาลและภาพลักษณ์ของสถานบริการที่มีผลต่อการดำเนินงานโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลติดดาวของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดอุดรธานี^{15,7} และผลการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ไม่สอดคล้องกับงานวิจัยที่มีผู้ศึกษาไว้แล้ว พบว่า ปัจจัยแห่งความสำเร็จด้านการพัฒนาคุณภาพการรักษาพยาบาลและภาพลักษณ์ของสถานบริการไม่มีผลต่อการดำเนินงานโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลติดดาว ของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดอุดรธานี^{16,17,18}

วารสารทันตภิบาล ปีที่ 33 ฉบับที่ 2 กรกฎาคม-ธันวาคม 2565

การจัดทำแผนสนับสนุนการดำเนินงาน ควรมีการกำหนดวัตถุประสงค์ในการปฏิบัติงาน กำหนดรูปแบบการปฏิบัติงาน กำหนดทรัพยากรในการส่งเสริมสนับสนุนการปฏิบัติงาน กำหนดวิธีการควบคุม กำกับการปฏิบัติงาน และประเมินผลการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่อง ซึ่งผลการวิจัยในครั้งนี้สอดคล้องกับการวิจัยที่มีผู้ศึกษาไว้แล้ว พบว่า ปัจจัยแห่งความสำเร็จด้านหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีแผนสนับสนุนการดำเนินงานที่มีผลต่อการดำเนินงานโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลติดตามของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดอุดรธานี¹⁹ และผลการศึกษารั้งนี้ไม่สอดคล้องกับงานวิจัยที่มีผู้ศึกษาไว้แล้ว พบว่า ปัจจัยแห่งความสำเร็จด้านหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีแผนสนับสนุนการดำเนินงาน ไม่มีผลต่อการดำเนินงานโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลติดตามของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดอุดรธานี^{7,16,17}

การสนับสนุนจากองค์การด้านการบริหารจัดการ ซึ่งการดำเนินงานโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลติดตามให้ประสบความสำเร็จนั้น จะต้องอาศัยกระบวนการทำงานร่วมกับผู้อื่นเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพ การวางแผนการดำเนินงาน การกำหนดวิธีการ กำหนดบทบาทหน้าที่และมอบหมายงาน การติดต่อประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และมีประเมินผลการปฏิบัติงานตามแผนที่กำหนด ซึ่งผลการวิจัยในครั้งนี้สอดคล้องกับการวิจัยที่มีผู้ศึกษาไว้แล้ว พบว่า การสนับสนุนจากองค์การด้านการบริหารจัดการที่มีผลต่อการดำเนินงานโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลติดตามของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดอุดรธานี^{20,13,21} และผลการศึกษารั้งนี้ไม่สอดคล้องกับงานวิจัยที่มีผู้ศึกษาไว้แล้ว พบว่า การสนับสนุนจากองค์การด้านการบริหารจัดการไม่มีผลต่อการดำเนินงานโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลติดตามของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดอุดรธานี^{20,21,10}

การพิจารณาจัดสรรงบประมาณของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีความเหมาะสมและสอดคล้องกับปัญหาในพื้นที่ ตลอดจนการได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากหน่วยงานอื่นๆ ส่งผลให้การดำเนินงานโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลติดตามประสบผลสำเร็จ ซึ่งผลการวิจัยในครั้งนี้สอดคล้องกับการวิจัยที่มีผู้ศึกษาไว้แล้ว พบว่า การสนับสนุนจากองค์การด้านงบประมาณที่มีผลต่อการดำเนินงานโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลติดตามของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดอุดรธานี^{24,25,26} และผลการศึกษารั้งนี้ไม่สอดคล้องกับงานวิจัยที่มีผู้ศึกษาไว้แล้ว พบว่า การสนับสนุนจากองค์การด้านงบประมาณไม่มีผลต่อการดำเนินงานโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลติดตาม จังหวัดอุดรธานี²⁷

การอภิปรายผล

จากผลการศึกษา พบว่า ปัจจัยแห่งความสำเร็จและการสนับสนุนจากองค์การที่มีผลต่อการดำเนินงานโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลติดตาม โดยใช้การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Linear Regression Analysis) พบว่า ตัวแปรอิสระที่มีผลต่อการดำเนินงานโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลติดตามของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดอุดรธานี ได้แก่ การสนับสนุนจากองค์การด้านบุคลากร ปัจจัยแห่งความสำเร็จด้านการพัฒนาคุณภาพการรักษาพยาบาลและภาพลักษณ์ของสถานบริการ ปัจจัยแห่งความสำเร็จด้านหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีแผนสนับสนุนการดำเนินงาน การสนับสนุนจาก

วารสารทันตภิบาล ปีที่ 33 ฉบับที่ 2 กรกฎาคม-ธันวาคม 2565

องค์การด้านการบริหารจัดการ และปัจจัยแห่งความสำเร็จด้านการสนับสนุนจากองค์การด้านงบประมาณ ดังนั้น จึงกล่าวได้ว่าตัวแปรอิสระทั้ง 5 ตัวแปร สามารถร่วมกันในการพยากรณ์และมีผลต่อการดำเนินงานโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลติดดาวในจังหวัดอุดรธานี ซึ่งปัจจัยแห่งความสำเร็จและการสนับสนุนจากองค์การที่มีผลต่อการดำเนินงานโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลติดดาวของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดอุดรธานี ได้ร้อยละ 73.6

กิตติกรรมประกาศ

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ อาจารย์ ดร.มกราพันธุ์ จุฑะรสก อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ดร.ประจักษ์ บัวผัน อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม และสาขาวิชาการบริหารสาธารณสุข คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ที่สนับสนุนทุนเพื่อทำการศึกษาวิทยานิพนธ์ในครั้งนี้ ตลอดจนเจ้าหน้าที่สาธารณสุขที่ให้บริการและปฏิบัติงานในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดอุดรธานี ที่ให้ความร่วมมือแก่ผู้วิจัยเป็นอย่างดี ตลอดจนบุคคลที่เกี่ยวข้องที่ไม่ได้เอ่ยนามไว้ ณ ที่นี้

เอกสารอ้างอิง

1. สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม แห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ.2560 – 2564). กรุงเทพฯ : สำนักคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม แห่งชาติ;2560.
2. สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์กระทรวงสาธารณสุข. คู่มือแนวทางการพัฒนาโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพ ตำบลติดดาว(รพ.สต.ติดดาว). กรุงเทพฯ: กระทรวงสาธารณสุข;2564.
3. ชูชัย ศุภวงศ์และคณะ. คู่มือการให้บริการของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล. กรุงเทพฯ: ที คิว พี;2553.
4. ทองหล่อ เดชไทย. หลักการบริหารสาธารณสุข. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ: สามเจริญพาณิชย์;2549.
5. สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดอุดรธานี. สรุปผลการดำเนินงานพัฒนาคุณภาพหน่วยบริการปฐมภูมิตาม เกณฑ์ รพ.สต.ติดดาว จังหวัดอุดรธานี ปีงบประมาณ 2564. อุดรธานี : กลุ่มงานสนับสนุนวิชาการ 5. (เอกสารอัดสำเนา);2564
6. Cohen, J. Statistical power analysis for the behavior sciences. 2nd edition. Hillsdale NJ: Lawrence Erlbaum;1988.
7. ศิริพงษ์ เสาภายน. การบริหารทรัพยากรมนุษย์. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: บุ๊คพอยท์;2553.
8. พงศ์สมุทร เจณบริรักษ์, ประจักษ์ บัวผัน และชญญา อภิบาลกุล. คุณลักษณะส่วนบุคคลและการสนับสนุน จากองค์การที่มีผลต่อการดำเนินงานโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลติดดาวของผู้อำนวยการ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลในจังหวัดชัยภูมิ. วารสารวิจัยและพัฒนาระบบสุขภาพ 2562;12(2):216-229.

วารสารทันตภิบาล ปีที่ 33 ฉบับที่ 2 กรกฎาคม-ธันวาคม 2565

9. อ้อมขวัญ ศรีทะ และประจักษ์ บัวผัน. คุณลักษณะส่วนบุคคลและการสนับสนุนจากองค์การที่มีผลต่อการควบคุมกำกับการปฏิบัติงานของผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพ ตำบล จังหวัดหนองบัวลำภู. วารสารวิจัยและพัฒนาาระบบสุขภาพ 2562;12(3):595-603.
10. พยุดา ซาเวียง, และประจักษ์ บัวผัน. แรงจูงใจและการสนับสนุนจากองค์การที่มีผลต่อการดำเนินงานพัฒนาระบบสุขภาพระดับอำเภอของผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพ ตำบล จังหวัดขอนแก่น. วารสารวิจัยมข.(ฉบับบัณฑิตศึกษา) 2560;17(1):56-68.
11. ศรีณยา พันธุ์โยธา และประจักษ์ บัวผัน. (2564). ปัจจัยทางการบริหารและบรรยากาศขององค์การที่มีผลต่อการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของนักวิชาการสาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดขอนแก่น. วารสารวิจัยมข.(ฉบับบัณฑิตศึกษา) 2564;21(2):152-165.
12. ปกนิวิทย์ คำสมาน, มกราพันธ์ จุฑะรสก และประจักษ์ บัวผัน. ปัจจัยแห่งความสำเร็จและ การสนับสนุนจากองค์การที่มีผลต่อการปฏิบัติงานด้านการป้องกันและควบคุมโรคของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดสกลนคร. วารสารวิจัยมข.(ฉบับบัณฑิตศึกษา) 2564;21(3):223-235.
13. พัทธิชนก พุทรมนต์สิงห์,ประจักษ์ บัวผัน, และชญญา อภิपालกุล. ปัจจัยแห่งความสำเร็จและการสนับสนุนจากองค์การที่มีผลต่อการดำเนินงานโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลติดดาว ตามการรับรู้ของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขที่ปฏิบัติงานในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดบุรีรัมย์. วารสารวิจัยมข.(ฉบับบัณฑิตศึกษา) 2562;19(3):120-130.
14. วิลาสินี วงศ์ผาบุตรและประจักษ์ บัวผัน. แรงจูงใจและปัจจัยแห่งความสำเร็จที่มีผลต่อการดำเนินงานป้องกันและควบคุมโรคพยาธิใบไม้ตับและมะเร็งท่อน้ำดีของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลจังหวัดกาฬสินธุ์. วารสารวิจัยมข.(ฉบับบัณฑิตศึกษา) 2564;21(3):188-199.
15. อิมฤทัย ไชยมาตย์,ประจักษ์ บัวผัน. แรงจูงใจและปัจจัยแห่งความสำเร็จที่มีผลต่อการปฏิบัติงานตามมาตรฐานโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลติดดาวของเจ้าหน้าที่สาธารณสุข ในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลจังหวัดกาฬสินธุ์. วารสารวิจัยมข.(ฉบับบัณฑิตศึกษา) 2564;21(3):172-185.
16. จันทร์เพ็ญ ภูมุล และประจักษ์ บัวผัน. ปัจจัยแห่งความสำเร็จที่มีผลต่อการบริหารงานเวชภัณฑ์ยาของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัด นครราชสีมา. วารสารวิจัยมข.(ฉบับบัณฑิตศึกษา) 2562;12(2):300-310.
17. พีรพงศ์ ภูสด, ประจักษ์ บัวผัน และมกราพันธ์ จุฑะรสก. แรงจูงใจและปัจจัยแห่งความสำเร็จ ที่มีผลต่อการปฏิบัติงานคุ้มครองผู้บริโภคของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดหนองบัวลำภู. วารสารวิจัยมข.(ฉบับบัณฑิตศึกษา) 2562;19(3):109-119.

วารสารทันตภิบาล ปีที่ 33 ฉบับที่ 2 กรกฎาคม-ธันวาคม 2565

18. นพรัตน์ เสนาฮาด และประจักษ์ บัวผัน. ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของบุคลากร สาธารณสุขในการพัฒนาคุณภาพโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดกาฬสินธุ์. วารสารวิจัยและพัฒนาระบบสุขภาพ 2562;12(1):597-607.
19. ณัฐพล โยธา, ประจักษ์ บัวผัน และสุรชัย พิมพ์. ปัจจัยแห่งความสำเร็จและบรรยากาศองค์การที่มีผลต่อการทำวิจัยเพื่อแก้ปัญหาสาธารณสุขของสาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดขอนแก่น. วารสารวิจัยมข.(ฉบับบัณฑิตศึกษา) 2562;19(1):149-160.
20. นภาพรสิริ พรหมรี และประจักษ์ บัวผัน. ปัจจัยแห่งความสำเร็จและการสนับสนุนจากองค์การที่มีผลต่อการปฏิบัติงานของเจ้าพนักงานเวชสถิติในโรงพยาบาลชุมชน เขตสุขภาพที่ 7. วารสารวิจัยมข.(ฉบับบัณฑิตศึกษา) 2563;21(2):179-191.
21. นาดยา คำเสนาและประจักษ์ บัวผัน. (2563). แรงจูงใจและการสนับสนุนจากองค์การที่มีผลต่อคุณภาพชีวิตการทำงานของเจ้าพนักงานสาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัด นครราชสีมา. วารสารวิจัยมข.(ฉบับบัณฑิตศึกษา) 2563;20(2):84-95.
22. สุพัตรา ถิ่นไผ่บุรณ์,ศรีบุษย์ ศรีไชยจรรยาพงษ์และชนะพล ศรีฤๅชา.(2564). บรรยากาศองค์การและการสนับสนุนจากองค์การที่มีผลต่อคุณภาพชีวิตการทำงานของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขที่ปฏิบัติงานในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดกาฬสินธุ์. วารสารวิจัยและพัฒนาระบบสุขภาพ 2564;14(1):431-440.
23. อันธิกา วาปีทะ และสุวิทย์ อุดมพาณิชย์. การสนับสนุนจากองค์การที่มีผลต่อการดูแลคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ตำบลบึงเกลือ อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดร้อยเอ็ด. วารสารโรงพยาบาลมหาสารคาม 2562;16(1):166-175.
24. ภคอร โจทย์กิ่ง,ประจักษ์ บัวผัน. การมีส่วนร่วมในการป้องกันควบคุมโรคไข้เลือดออกของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ชุมชนสามเหลี่ยมเทศบาลขอนแก่น. วารสารสำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 7 จังหวัดขอนแก่น 2560;24(2):29-37.
25. สิริสา เทียมทันและประจักษ์ บัวผัน. ปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงาน ป้องกันและควบคุมโรคพยาธิใบไม้ตับและมะเร็งท่อน้ำดีของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดขอนแก่น. วารสารวิจัยมข.(ฉบับบัณฑิตศึกษา) 2561;18(1):46-61.